

یاسای وەزارەتی ناوڤۆی هەریمی کوردستانی عێراق

بەناوی خۆی بەخشندهو میهره‌بان

بەناوی گەله‌وه

نەنجوومەنی نیشتمانی کوردستانی عێراق

ژمارە یاری: ٢١

میژووی یاری: ١٩٩٣/٣/٢٧

«یاری»

بەپیتی حوکمی برگە ی (١) لە ماددە (٥٦) ی یاسای ژمارە (١) ی سالی ١٩٩٢ و لەسەر پیشنیازی وەزیری ناوڤۆ یاری لە سەردانی نەنجوومەنی وەزیران، نەنجوومەنی نیشتمانی کوردستانی عێراق لە دانیشتی رۆژی / / ١٩٩٣ دا یاری دەرکردنی ئەم یاسایە دا:

یاسای ژمارە (٩) ی سالی ١٩٩٣ یاسای وەزارەتی ناوڤۆی هەریمی کوردستانی عێراق

ماددە یەگەم:

مەبەست لەم وشانە خوارەوه یۆ مەبەستی ئەم یاسایە ماناکانی تەنیشتیانە:

١- هەریم: هەریمی کوردستانی عێراق.

٢- وەزارەت: وەزارەتی ناوڤۆ.

٣- وەزیر: وەزیری ناوڤۆ.

٤- بربکاری وەزارەت: بربکاری وەزارەتی ناوڤۆ.

ماددە دووم:

وەزارەت ئەم ئەرکانە بەجێ دێنی.

١- جێبەجێ کردنی سیاسەتی گشتیی حکوومەتی هەریمی کوردستانی عێراق

و کارکردن یۆ پاراستنی ئاسایشی ناوڤۆ بە دانانی نەخشە ی کاری تایبەتی یۆ

دام و دەزگاکانی وەزارەت.

٢- کارکردن یۆ سەرۆکی یاسا و چەسپاندنی سیستمی گشتی و داڕینی کردنی

هەوانە و دڵنیایی یۆ هاوولاتی یان و پاریزگاریکردن لە مال و مولکیان.

٣- هاریکاری و ریکخستن لەکەل ئەو وەزارەت و فەرمانگەیانە ی تایبەتکارن لەو

ئەرکانە دا که پەڕه‌ندییان بە ئاسایش و پاراستنی سیستمه‌وه هەیه یۆ بە

دیهتانی بەرژه‌وه‌ندی گشتی.

٤- کارکردن یۆ ریکه‌کرتن لە روودانی تاوان و پیتشبینی کردنی روودانی تاوان بە

دیهیتانی ناسایشکی بهردهوام و دلنیایی و کارکردن بۆ چه سپاندنی ناسایش و سه قامگیر بوونی همه میسهیی و بایه خدان به لایه نی پارتیز (وقایه) له رووی تاواندا.

۵- کارکردن له پیناوی پاراستنی سه ره رستییه دیموکراتییه کان و مافه کانی مرۆف له کوردستانی عیرقدا و به کارهیتانی شیوازی یاسایی وزانیاریانه له چاره سه ر کردنی دژکاری و گیرگفتی گشتی و تاییه تیدا.

۶- پارتیزگاریکردن له نادابی گشتی له هه رتمدا.

۷- به ره له ستی کردنی جاسووسییه ت و قاچاچیتتی و دزه کردن و پاراستنی نابووری هه ریم و ناسایشی ئه و نابوورییه و ریگه گرتن له هاتنی ناشه رعی بۆ ناو هه ریم.

مادهی سیه م:

۱- وه زبیر: سه رۆکی بالای وه زاره ته و به رپرسیاری به که می جیبه جی کردنی سیاسه ته که می و سه ره رشتی کردنی به جیهیتانی یاسا و په پره و و رینمایی به کانتیتی.

هه ره له ویشه وه ئه و فرمان و رینمایی یانه ده ره چن که په یوه ندی یان به ئه رکه کانی وه زاره ت و دام و هه زگا کانی و گشت کار و و باره نیداری و عه سه که ری و ریک و پیکی و هونه ریسه وه له چوارچیه ی ئه م یاسایه و یاسا کار پیکرا وه کانی تر دا هه یه بۆشی هه یه هه ندی له ده سه لاته کانی خۆی به بریکاری وه زاره ت و به رتیه به ره گشتییه کان یا سه رۆکه کانی فرمانکه سه ره کییه کانی وه زاره ت یا سه رۆکه کانی وه حده نیدارییه کان له هه رتمدا بسپیری و له به رده م ئه نجومه نی وه زبیرانیسه دا به و مانایه ی ئه ندامتیکی ها و به شیتتی به ر پرسیاره.

۲- بریکاری وه زاره ت: به پیتی ئه و ده سه لاتانه ی وه زبیر پی یانی ده سپیری یاریده ی وه زبیر له و ئه رکانه ی سه ره وه دا ده دا.

۳- نووسینگه ی وه زبیر: فرمانبه ریک به پله ی به رتیه به ر له کارمه ندان و لیته اتوو ان سه رۆکایه تیی ده کا و ژماره یه ک فرمانبه ر یاریده ی ده دن.

۴- نووسینگه ی بریکاری وه زاره ت: فرمانبه ریک به پله ی به رتیه به ر له کارمه ندان و لیته اتوو ان سه رۆکایه تیی ده کا.

۵- پارتیزگاره کانی هه ریم،

۶- ده سته ی پشکنینی نیداری.

۷- ده سته ی پشکنینی هیزه کانی ناسایشی ناوخۆ.

۸- راویژ کاران: وه زبیر بۆ هه ر کاریک که په یوه ندی به کاروباری وه زاره ته وه هه بی به پیتی تاییه تکاری یان راویژیان پیده کا و دامه زران دییان به پیتش نیازی وه زبیر و په سند کردن له لایه ن ئه نجومه نی وه زبیرانه وه ده بی.

۹- دادگای هیزه کانی ناسایشی ناوخۆ.

۱۰- فرمانگه ی یاسایی.

ماددهی چوارهم:

وهزارهت له م بهرتیوه بهرتیتی یه گشتی یانه پتیکدی:-

۱- بهرتیوه بهرتیتی گشتی دیوان: فه زمانه بهرتیک به پلهی بهرتیوه بهرتی گشتی سه روکایه تیبی دهکا که باوه نامه ی سه رتاییبی زانکۆی هه بی و نه م بهرتیوه بهرتیتی یانه ی پتیه ده به سترتیه وه:

ا - بهرتیوه بهرتیتی ئیداره و کاروباری ناوخۆ.

ب- بهرتیوه بهرتیتی راگایاندن و په یوه ندی.

ج- بهرتیوه بهرتیتی ژمیریاری.

د - بهرتیوه بهرتیتی نه خشه دانان و به دوا دا چون.

۲- بهرتیوه بهرتیتی گشتی پۆلیس: بهرتیوه بهرتیکی گشتی سه روکایه تیبی دهکا که روتبه ی له روتبه ی عه قیدی پۆلیس که متر نه بی و نه مانه ی پتیه ده به سترتیه وه:-

ا - بهرتیوه بهرتیتی یه کانی پۆلیس له پارتیزگاکانی هه ریمدا.

ب- بهرتیوه بهرتیتی یه کانی پۆلیسی هاتوچۆ له پارتیزگاکان دا.

ج- بهرتیوه بهرتیتی یه کانی بهرگری شارستانی (الدفاع المدنی) له پارتیزگاکاندا.

د - بهرتیوه بهرتیتی پۆلیسی کاره با.

ه- بهرتیوه بهرتیتی قوتابخانه کانی پۆلیس.

۳- بهرتیوه بهرتیتی گشتی ناسایش: بهرتیوه بهرتیکی گشتی سه روکایه تیبی دهکا که باوه نامه یه کی سه رتاییبی زانکۆی هه بی و نه م بهرتیوه بهرتیتی یانه ی پتیه ده به سترتیه وه:

ا - بهرتیوه بهرتیتی ناسایشی پارتیزگاکان.

ب- بهرتیوه بهرتیتی نیشته ولانی (الاقامه) و په ساپورت و سه فه رکردن.

۴- بهرتیوه بهرتیتی گشتی پۆلیسی سنوور و گوومرک:- بهرتیوه بهرتیکی گشتی له کارمه ندان و لیته اتوان سه روکایه تیبی دهکا که روتبه که ی له روتبه ی عه قیدی پۆلیس که متر نه بی و نه م بهرتیوه بهرتیتی یانه ی پتیه ده به سترتیه وه:

ا - بهرتیوه بهرتیتی یه کانی پۆلیسی گوومرک له پارتیزگاکاندا.

ب- بهرتیوه بهرتیتی یه کانی پۆلیسی سنوور له پارتیزگاکاندا.

۵- بهرتیوه بهرتیتی گشتی ئیداره ی ناوخۆیی:- فه زمانه بهرتیک به پله ی بهرتیوه بهرتی گشتی که باوه نامه ی سه رتاییبی زانکۆی هه بی سه روکایه تیبی دهکا و دام ده زگاکانی ئیداره ی ناوخۆیی پتیه ده به سترتیه وه.

۶- بهرتیوه بهرتیتی گشتی ره گه زنامه و باری شارستانی (الجنسیه و الاحوال المدنیه) بهرتیوه بهرتیکی گشتی که باوه نامه ی سه رتاییبی زانکۆی هه بی سه روکایه تیبی دهکا و بهرتیوه بهرتیتی یه کانی ره گه زنامه و باری شارستانی پارتیزگاکانی هه ریمی پتیه ده به سترتیه وه:

ماددهی پینجهم:

۱- نهرک و تاییه تکاری و ده زگاکانی وهزارهت به پهیره ویتک دیاری ده کرتین.

۲- وهزیر بۆی ههیه له کاتی پتویستیدا بهرتوه بهریتتی وبهش ولقی نوێ دا به زرتینی یابیانخاته پال به کتر.

ماددهی شه شه م:

گشت ماف و مال و مولکی نهو دام دهزگایانهی له وه بهر به وهزارهتی ناوخۆ و حوکمی ناوخۆیییه وه له مهلبه نندا به ستر بوونه وه یا پتوهی به سترانه وه ده بنه هی وهزارهتی ناوخۆ.

ماددهی هه وه م:

کار به هیچ ده قیتک ناکرێ که له گه ل حوکمه کانی نه م یاسایه دا ناکۆک بێ.

ماددهی هه شه م:

وهزیر بۆی ههیه رینمایی پتویست بۆ ئاسایی جیبه جێ کردنی نه م یاسایه ده ریکا.

ماددهی نو ه م:

ده بێ نه مجوومه نی وهزیران حوکموکانی نه م یاسایه جیبه جێ بکا.

ماددهی ده یه م:

نه م یاسایه له رۆژی بلا و کردنه وه یه وه له رۆژنامه ی ره سمیدا کاری پتیده کری.

جوهر نامق سالم

سه رۆکی نه مجوومه نی نیشتمانی کوردستانی عێراق